

İhtira beratı kanununa bir madde tezyili hakkında 1/62 numaralı kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı 6/568

26 -II- 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

İhtira beratı kanununa zeyl olmak üzere İktisat vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 18 - II - 1931 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının i asına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Bugün meri olan ihtira beratı kanununun 4 üncü maddesinde ihtira beratı harcının berat müddetlerine taksim olunarak her seneye isabet eden taksitin (sene iptidasında) tediye edileceği ve vadesi hulûlünde taksiti tediye edilmeyen beratların hükümden düşeceği yazılıdır.

Bu madde hükümlerine göre (sene iptidası) tabirile kastedilen mana tamamen vazih bulunmadığı gibi senelik taksitlerin ifası için asgarî bir mühlet dahi bırakılmamıştır. Bu yüzden bu güne kadar teşçil olunan ve ekserisinin sahipleri ecnebi memleketlerde mukim bulunması itibarile taksitlerinin tediyelerinde müşkülâta tesadüf olunan ihtira beratlarının mühim bir kısmı hükümden düşmekte ve bu müphemiyet ve mühletsizlik dolayısıyla gerek hak sahipleri ve gerekse Hazine mühim zararlara maruz kalmaktadır. Halbuki Hükümetimizce son defa iltihak olunan ve 20 ağustos 1930 tarihinden itibaren meriyet kesbeden beynelmilel sınaî mülkiyet mukavelenamesinin mükerrer 5 inci maddesinde (sınaî mülkiyet haklarının mahfuz kalması için harçların tediyesi hususunda fazla bir harcın tediyesi suretile en az üç aylık bir mühlet verileceği ve âkit memleketlerin bundan başka ihtira beratları için ya bu mühleti en az altı aya çıkarmak veya harçların tediye edilmemesi yüzünden hükümden düşen ihtira beratlarının meriyetinin iadesine müsait hükümler koymak suretile dahilî kanunlar tarafından vazedilecek şartlara tâbi tedbirler almağı taahhüt ettikleri) yazılıdır

Bu vaziyete göre gerek ihtira sahiplerinin hukukunun ve Devlet Hazinesi menfaatlerinin vikayesi ve gerek beynelmilel taahhütlerin ifası noktai nazarından taksiti vadesinde verilmediği için hükümden düşen ihtira beratlarının bir misli ceza alınmak suretile hükümlerinin iadesi muvafık görülmüş ve birlikte takdim kılınan kanun lâyihası bu esas dairesinde tanzim olunmuştur.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Karar No. 7

Esas No. 1/62

2 - VI - 1931

Yüksek Riyasete

İhtira beratı kanununa zeyl olmak üzere Başvekâletten gönderilip encümenimize havale edilen kanun lâyihası tetkik ve müzakere olundu:

Elyevm cari olan kanunun 4 üncü maddesine nazaran ihtira beratı harçları senelik taksitlere taksim edilerek tahsil edilmekte ve haremî sene başında veremiyenlerin ihtira beratlarının hükümden düşeceği tasrih edilmektedir. Halbuki Hükümetimizce son defa iltihak edilen Beynelmilel Sinaî mülkiyet mukavelesininin mükerrer 5 inci maddesinde «Fazla bir harem tediyesi suretile en az üç aylık bir mühlet verileceği ve âkit memleketlerin bundan başka ihtira beratları için ya bu mühleti en az altı aya ertirmek veya harçların tediyeye edilmemesi yüzünden hükümden düşen ihtira beratlarının meriyetinin iadesine müsait hükümler koymak suretile dahilî kanunlar tarafından vazedilecek şartlara tâbi tedbirler alınması taahhüt ettikleri» yazılmakta olmasına nazaran Hükümetçe de işbu Beynelmilel mukavelede kabul edilen ahkâma tevfikân eski kanunun hiç bir mühlet vermeksizin hükümlerinin hemen ıskat ettiği ihtira beratları hakkında yapılacak muameleye dair tanzim ve sevkettiği işbu lâyihada bu gibi ihtira beratlarının devamı meriyeti için geçmiş taksitlerden bir misli ceza alınması teklif edilmekte encümenimiz ise bir misil cezanın bu gibi ahvalde teahhuru mene kâfi bir müeyyede olmayacağı bi-naenaleyh cezanın iki misil tahsili suretile meriyetinin devamına karar vermiştir.

Yeniden tanzim ve Meclise sevk edilen mülkiyeti sinaiye kanununda ise buna dair mütemmim ahkâm mevcut olduğundan ve bu kanunun bir sene zarfında çıkması kaviyen melhuz bulunduğundan bu gibi alâkadarların devamı meriyeti hükümden istifade edebilmesi için kanunun neşrinden itibaren bir sene zarfında müracaat etmelerini bir fıkra halinde maddeye ilâveyi faideli görmüştür.

Takdim olunur.

İk. En. Reisi	Bu M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
İzmir	Ş. Karahisar	Afyon Karahisar	Aydın	Konya	Edirne	İstanbul
M. Rahmi	İsmail	İzzet	Fuat	A. Hamdi	Fayik	A. Hamdi
Aza	Aza	Aza	Aza			
Denizli	İzmir	Maraş	Bursa			
E. Aslan	M. Sadettin	Nuri	Dr. R. Ferit			

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 20

Esas No. 1/62

27 - II - 1932

Yüksek Reisliğe

İhtira beratı kanununa bir madde ilâvesi hakkında Başvekâletin 26 - II - 1932 tarih ve 6/569 numaralı tezkeresile Büyük Meclise tevdi kılınan kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatası ve İktisat encümenininin bu baptaki tadilâtını havi mazbatası İktisat vekâletinden gelen memuru mahsus hazır olduğu halde tetkik ve mütalea olundu.

Filhakika ihtira beratı kanununun mevzu bahis olan 4 üncü maddesindeki vuzuhsuzluk ile alâkadarların eenebi memleketlerde bulunuşu ve kanunda müddetin mutlak olarak zikredilerek hiç bir

kaydi ihtirazi bulunmayışı bir çok ihtira beratlarının hükümsüz kalmasını intaç etmiştir. Bu hal ise Hazine varidatının noksanlığını mucip olduğu gibi 20 ağustos 1930 tarihinde iltihak ettiğimiz beynelmilel sınaî mülkiyet mukavelenamesinin ahkâmına da münafidir.

İhtira beratı harçlarının taksitlerine muayyen mühletler verilmesi bu mukavelede taahhüt edilmiş olduğundan teklif edilen kanun lâyihasının lüzumuna encümenimizce kanaat hâsıl olmuştur.

Meclis encümenlerinde müzakere edilmekte olan mülkiyeti sınaie kanununda bu lüzumun nazara alınarak münferit ve muvakkat hükümlü bir kanun lâyihasının tanzim ve tedvin edilmesinden içtinap edilmek arzu edilmiştir. Ancak çok mühim esasları ihtiva eden mülkiyeti sınaie kanununun müzakeresinin bu içtimada ikmal edilemeyeceği, halbuki beynelmilel mukavele ile taahhüt eylediğimiz müsaadenin geciktirilmesi doğru olmayacağı düşünülerek münferit madde halinde tedvini kabul edilmiş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Hükümetin teklifinde kanunun serlâvhası (ihtira beratı kanunu lâyihası) olarak yazılmış isede bunun bir sehiv olduğu anlaşılmaktadır. İktisat encümenince ise bu noktayı nazar ehemmiyeti belletmemiştir. Encümenimizce kanunun unvanı (ihtira beratı kanununa bir madde ilâvesi hakkında kanun lâyihası) şeklinde tanzim edilmiştir.

Birinci madde : Maddenin birinci fıkrasındaki (vadesi geçmiş olan senelik taksitleri) tabiri (vadesi geçmiş olan senelerin taksitleri) şeklinde tashih edilerek ibareye vuzuh verilmek istenilmiştir.

Hükümetçe teklif edilen bir misil ceza, İktisat encümenince iki misle iblağ edilmiş ve bu husus encümenimizce de aynen kabul edilmiştir.

İkinci fıkradaki (Bu hüküm, müddetlerini ikmal etmeden hükümden düşmüş olan alelûmum ihtira beratlarına da şamildir) tabiri tamamen kaldırılmıştır. Çünkü beratın hükümden düşmesi başka sebeplerle de mümkündür. Bu kanunla hükmü iade edilmek istenilen husus munhasıran taksit müddetinin geçmiş olduğu hallere aittir.

Bu fıkranın vücuduna saik olan eihet meriyeti iadenin; müddetlerini ikmal etmeden hükümden düşmüş olmasile meşrut olduğunun tasrihidir.

Bu maksadı tatmin için evvelemerde bu fıkra maddeden tamamen çıkarılarak son fıkra şu suretle tanzim edilmiştir :

(Bu kanun hükmünden istifade için beratın müddetinin bitmemiş olması ve kanunun neşri tarihinden itibaren bir sene zarfında müracaat edilmiş bulunması lâzımgelir.

İkinci madde : Aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü madde : Aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Maliye En. reisi	M. M. Bayazıt İhsan	Kâtip Isparta Kemal Turan	Aza Konya Refik	Aza Kütahya Ömer	Aza Balıkesir Enver
Aza İzmir Kâmil	Aza Kastamonu Refik	Aza Malatya M. Nedim	Aza Sivas Şemsettin	Aza Diyarbakir Zülfü	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 62

Esas No. 1/62

21 - III - 1932

Yüksek Reisliğe

İhtira beratı kanununa bir madde tezyili hakkında olup İktisat ve Maliye encümenleri mazbata.

larile birlikte encümenimize tevdi kılman kanun lâyihası esbabı mucibeye nazaran encümenimize de esas itibarile tasvip edilmiş ve Maliye encümeninin teklifi yazılış tarzına ait bazı tadilâtle kabul olunmuştur. Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Gümüşane	Konya	Tokat	Aksaray	Bursa	Çorum	Elâziz	Erzurum
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>Süreyya</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Dr. Galip</i>	<i>Mustafa</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Aziz</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza			
Isparta	İstanbul	Kayseri	Yozgat	Manisa			
<i>Mükerrem</i>	<i>Sadettin</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>S. Sırrı</i>	<i>M. Turgut</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ihtira beratı kanun lâyihası

MADDE 1 — Senelik harç taksitleri, kanunun tayin ettiği tarihlerde tediye edilemediğinden dolayı ihtira beratı kanununun 4 üncü maddesine tevfi-kan hükümden düşen ihtira beratlarının, vadesi geçmiş olan senelik taksitleri bir misli ceza ile birlikte yatırılmak şartile, hükümleri iade olunur.

Bu hüküm, müddetlerini ikmal etmeden hükümden düşmüş olan alelûmum ihtira beratlarına da şamildir. Ancak bu suretle hükümleri iade olunan beratların muayyen müddetleri hiç bir suretle değiştirilmez.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun tatbikına İktisat vekili memurdur.

18 - II - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
<i>Dr. T. Rüşti</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>Esat</i>	
<i>Na. V.</i>	<i>İk. V.</i>	<i>S. İ. M. V.</i>	
<i>Hilmi</i>	<i>M. Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>	

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Senelik harç taksitleri, kanunun tayin ettiği tarihlerde tediye edilmediğinden dolayı ihtira beratı kanununun 4 üncü maddesine tevfi-kan hükümden düşen ihtira beratlarının, vadesi geçmiş olan senelik taksitleri iki misli ceza ile birlikte yatırılmak şartile hükümleri iade olunur.

Bu hüküm, müddetlerini ikmal etmeden hükümden düşmüş olan alelûmum ihtira beratlarına da şamildir. Ancak bu suretle hükümleri iade olunan beratların muayyen müddetleri hiç bir suretle değiştirilemez. Bu kanun hükümlerinden istifade edebilmek için neşri tarihinden itibaren bir sene zarfında müracaat edilmiş bulunması lâzımgelir.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*10 mart 1926 tarihli ihtira berati kanununa
bir madde ilâvesi hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1 — Senelik harç taksitleri, kanunun tayin ettiği tarihlerde tediye edilmediğinden dolayı ihtira berati kanununun dördüncü maddesine tevfikan hükümden düşen ihtira beratlarının vadesi geçmiş olan senelerin taksitleri iki misli ceza ile birlikte yatırılmak şartile hükümleri iade olunur. Ancak bu suretle hükümleri iade olunan beratların muayyen olan müddetleri hiç bir suretle değiştirilemez. Bu kanunun hükmünden istifade için beratın müddetinin bitmemiş olması ve kanunun neşri tarihinden itibaren bir sene zarfında müracaat edilmiş bulunması lâzımgelir.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*10 mart 1926 tarihli ihtira berati kanununa
bir madde ilâvesi hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1 — Senelik resim taksitleri dördüncü madde ile tayin olunan tarihlerde tediye edilmediğinden dolayı hükümden düşen ihtira beratlarının, vadesi geçmiş seneler taksitleri iki misli ceza ile birlikte verildiği takdirde hükümleri iade olunur.

Ancak bu suretle hükümleri iade olunan beratların muayyen olan müddetleri hiç bir suretle değiştirilemez. Bu kanunun hükmünden istifade için berat müddetinin bitmemiş olması ve kanunun neşri tarihinden itibaren bir sene zarfında müracaat edilmiş bulunulması lâzımgelir.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen